Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

12.10.2017

Eduskunta
Työ- ja elinkeinojaosto

viite: Lausuntopyyntö 25.9.2017 eduskunnan työ- ja elinkeinojaosto

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja TE-toimiston lausunto teemaan PI 32/ Työllisyyden edistäminen

Työllisyyden edistäminen vuoden 2018 talousarvioehdotuksessa; kipupisteet ja riskikohdat

TE-hallinnolle asetetut tavoitteet ja määrärahoihin liittyvä talousarvioon sisältyvä ohjaus suuntaavat TE-toimiston palvelua suoraan työmarkkinoille sijoittuvien palvelemiseksi. Tälle kohderyhmälle on esimerkiksi Varsinais-Suomessa kehitetty voimakkaasti palveluja, joissa on huomioitu työmarkkinoiden työvoiman tarve.

Sen sijaan henkilöt, joiden työttömyys on pitkittynyt, ovat vaarassa jäädä entistä heikompaan asemaan. Pitkään työttömänä olleiden työllistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa tuettiin aiemmin nykyistä selvästi runsaammin 3.sektorin tarjoaman palkkatukityöllistämisen keinoin. Työllistämisen määrärahojen nopea lasku ja vuonna 2017 käyttöön otettu htv-kiintiö 100%:n palkkatuella, on vähentänyt tuntuvasti vaikeasti työllistyville soveltuvien palvelujen tarjontaa. Sinällään palkkatukityö ei välttämättä ole ollut oikea toimenpide kaikissa tilanteissa, jos tarkastellaan pelkästään 3. sektorille työllistämisen vaikuttavuutta. On kuitenkin todettava, että 3.sektorin palkkatuella työllistämistä korvaavaa ja palveluun osallistuvien asiakkaiden kokonaistilannetta yhtä voimakkaasti tukevaa palvelua ei ole tullut tilalle. Tämän kohderyhmän palvelujen kehittäminen vaatisi lisäpanostusta.

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma; mm. ongelman merkittävyys, toimien vaikuttavuus, työvoiman saatavuuden kehittämistarpeet

Kohtaanto-ongelmat ovat jo nykyisellään tuntuva osa alueen työmarkkinoita ja työvoiman saatavuus tulee vaikeutumaan nykyisestä merkittävästi tulevien vuosien aikana.

Varsinais-Suomen maakunnassa meneillään oleva positiivinen rakennemuutos luo paineita myös TE-toimistojen henkilökunnalle. Jotta kaikkiin yritysten työvoimatarpeisiin voitaisiin vastata, tulee huolehtia siitä, että TE-toimistossa on riittävät henkilöstöresurssit. Olemme tähän asti pääasiassa reagoida ns. veturiyritysten rekrytointihaasteisiin, mutta jatkossa TE-toimistojen palveluja tulee käyttämään myös pienet alihankkijat yhä enemmän. Näiden yritysten kyky ja resurssit hoitaa rekrytointiprosesseja on matala. Ko. yritykset tarvitsevat enemmän ja syvällisempää palvelua. Ottaen huomioon myös sen, että työttömyyden vähentyessä TE-toimistoissa tehdään aiempaa enemmän työtä jäljellä olevan asiakaskunnan kanssa työtä, on erittäin tärkeää, ettei TE-toimistojen henkilöresursseja

ja toimintamäärärajoja leikata eikä esimerkiksi työllistämisen edistämiseen tarvittavia määrärahoja leikata, sillä ilman mahdollisuuksia uudelleen kouluttaa ja kuntouttaa työttömiä, emme pysty vastaamaan työmarkkinoiden nykyisiin haasteisiin.

Tämän lisäksi Varsinais-Suomen TE-viranomaiset kiinnittävät valiokunnan huomiota maahanmuuttajien ohjausresurssien riittävyyteen. Määräaikaiset ohjausresurssit ovat loppumassa vuoden 2017 lopussa, mutta ohjaustarve ei ole olennaisesti vähentynyt etelän suurilla työmarkkina-alueilla.

Varsinais-Suomen maakunnassa kohtaanto-ongelmia on paitsi ammateissa, joissa on korkeat osaamisvaatimukset myös matalan osaamisen ja matalan palkkatason ammateissa. Matalan palkkatason ammateissa työtä on tällä alueella tarjolla pienillä paikkakunnilla ja työvoimaa on saatava siirtymään/pendelöimään kauempaa. Varsinais-Suomen näkökulmasta rekrytointiongelmia tulisikin ratkoa nostamalla esim. matkakorvausten tasoa, ohjaamalla työnantajia joustaviin työaikajärjestelyihin yms. toimin, joilla tarjolla olevien töiden houkuttavuutta voidaan nostaa.

Korkeaa ammattitaitoa vaativien teknologiateollisuuden ammattien, jotka ovat tämän maakunnan toinen kohtaannon pullonkaula, profiilia ja tunnettavuutta mm. nuorten keskuudessa tulisi lisätä. Nykyisellään esimerkiksi laivateollisuuden ammatteja ei useinkaan koeta houkutteleviksi.

Työnvälityksen kipupisteet ja kehittämishaasteet; mm. sähköiset TE-palvelut ja yksityiset työvoimapalvelut

Varsinais-Suomessa on käynnistetty hyvin laaja ostopalveluhankinta ja yhteistyökumppanina siinä on luonnollisesti yksityinen työvoimapalveluyritys. Asiakastietojen luovuttamisen rajat ovat kuitenkin nykyisellään hyvin tiukat ja vaativat erityistä yksityisiä työvoimapalveluja käytettäessä erityistä huomioita ja työtä niin viranomaiselta kuin palveluntuottajaltakin. Palvelun tarjoamiseksi on kuitenkin hyvin keskeinen kysymys se, että tiedon palvelua tarvitsevasta asiakkaasta saa joustavasti ja loukkaamatta asiakkaan tietosuojaa siirtymään palvelun tuottajalle. Asiakastietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen liittyvät kysymysten käsittelyn tulisi kulkea yhtä matkaa sähköisten palveluiden kehittämisen ja yksityisten työvoimapalveluiden osuuden lisäämisessä.

Martti Rantala
Yksikönpäällikkö
V-S ELY-keskus

Kjell Henrichsen
Toimistonjohtaja
V-S TE-toimisto

Hannu Lehti
Asiantuntija, työelämäpalvelut
V-S ELY-keskus